TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI Sınıf-11

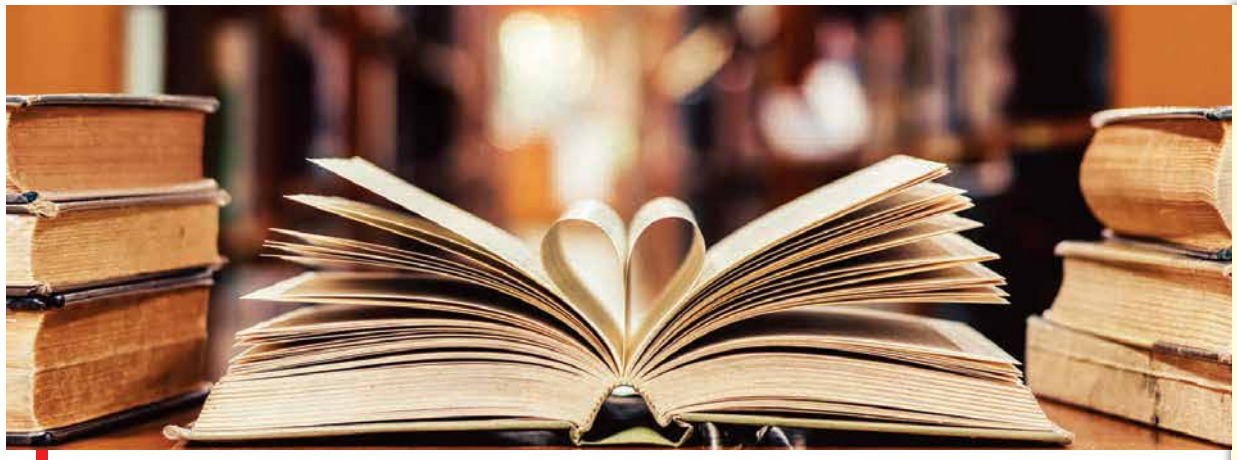
OGM MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KONU CUMHURİYET DÖNEMİ ŞİİRİ

Milli Edebiyat Dönemi'nde başlayan edebî eserlerde millî değerlerin işlenmesine, Cumhuriyet'in ilk yıllarında da devam edilmiştir. Şiirde millî duyarlılığa önem verilmiş, ağırlıklı olarak halk şiirinden gelen ögeler (yalın dil, hece ölçüsü, dörtlük nazım birimi vb.) kullanılmıştır. Bu dönemde Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdüren bir şiir çizgisi görülür.

Kurtuluş Savaşı kazanılmış, sıra vatanın ve milletin maddi ve manevi yönden kalkınmasına gelmiştir. Bu düşüncede millî bir heyecanla hareket eden şairler, şiirlerinde genellikle Anadolu'yu ve Anadolu insanını konu edinmiş; böylece Memleket Edebiyatı adı verilen bir akım oluşmuştur. İlk örneklerini II. Meşrutiyet'ten sonra vermeye başlayan memleketçi şiir, bu akım içinde varlığını güçlü biçimde sürdürmüştür. Anadolu'ya yöneliş, memleket manzaraları, vatan ve millet sevgisi bu akımın işlediği başlıca temalardır. Bu akımda Batı edebiyatının zevk ve anlayışıyla yerli anlayış, memleket edebiyatı düşüncesi etrafında birleşmiş; millî kimlik, edebî eserlerin merkezine yerleşmiştir.

Faruk Nafiz Çamlıbel, Ahmet Kutsi Tecer, Kemalettin Kamu, Orhan Şaik Gökyay, Ömer Bedrettin Uşaklı gibi şairler; Memleket Edebiyatı akımı doğrultusunda eser vermiştir. Cumhuriyet Dönemi şiiri, farklı anlayış ve akımlarla gelişimini sürdürmektedir.

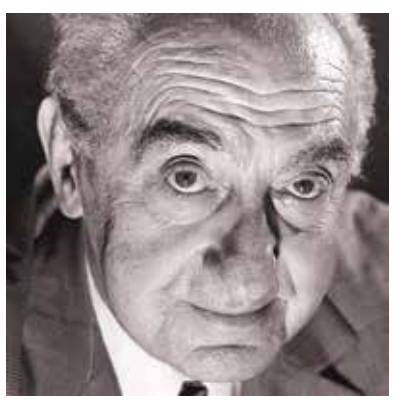

BEŞ HECECİLER

Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdüren şairlerden Faruk Nafiz Çamlıbel, Yusuf Ziya Ortaç, Enis Behiç Koryürek, Halit Fahri Ozansoy, Orhan Seyfi Orhon bir araya gelerek "Beş Hececiler" topluluğunu oluşturmuştur. Beş Hececiler, şiire I. Dünya Savaşı'nın ilk yıllarında başlayan Millî Edebiyatçıların görüşlerini benimsemişlerdir. Özellikle Ziya Gökalp'ten etkilenmişlerdir. Sanatçılar ilk şiirlerinde aruz ölçüsünü kullanmışlar daha sonra heceye yönelmişlerdir. Halk şiirinin özelliklerini kullanmışlardır. Vatan sevgisi ve Anadolu'nun güzellikleri şiirlerde işlenmiştir.

FARUK NAFİZ ÇAMLIBEL

İstanbul'da doğdu. İlköğrenimini Bakırköy Rüştiyesinde, ortaöğrenimini Hadika-i Meşveret İdadisinde tamamladı. Tıp Fakültesi dördüncü sınıftayken okuldan ayrılarak gazeteciliğe başladı. Muhabir olarak Anadolu'yu gezdi. Kayseri, Ankara ve İstanbul'da çeşitli liselerde edebiyat öğretmenliği yaptı. Şark Vilayetleri Tetkik Cemiyeti üyesi olarak yurdun çeşitli yerlerinde incelemelerde bulundu. 1946 yılında milletvekili seçildi ve 14 yıl milletvekilliği yaptı.

Millî Edebiyat Dönemi şairi Faruk Nafiz Çamlıbel, Memleket Edebiyatı anlayışının önde gelen isimlerindendir. Beş Hececiler diye anılan şairlerden biri ve en çok tanınanıdır. Millî kaynaklara yönelen şair, Anadolu'yu yakından tanıdı ve Anadolu gerçeğini şiirlerinde başarıyla yansıttı. İlk şiirlerinde aruz ölçüsünü kullanan sanatçı, sonraki şiirlerini hece ölçüsüyle yazdı. Şiirlerinde bireysel temaların yanı sıra Anadolu başta olmak üzere toplumsal temaları da işleyen şair, "Camdeviren" ve "Deli Ozan" takma adlarıyla mizahi şiirler de yazdı. *Han Duvarları, Çoban Çeşmesi, Sanat* şairin tanınmış şiirlerindendir. *Şarkın Sultanları, Dinle Neyden, Gönülden Gönüle, Çoban Çeşmesi, Suda Halkalar, Bir Ömür Böyle Geçti, Han Duvarları* (şiir); *Canavar, Akın, Özyurt, Yayla Kartalı* (tiyatro) sanatçının başlıca eserleridir.

SORULAR

SORU 1:

Beş Hececiler diye anılan şairlerden biri ve en çok tanınanıdır. Millî kaynaklara yönelen şair, Anadolu'yu yakından tanıdı ve Anadolu gerçeğini şiirlerinde başarıyla yansıttı. İlk şiirlerinde aruz ölçüsünü kullanan sanatçı, sonraki şiirlerini hece ölçüsüyle yazdı. Şiirlerinde bireysel temaların yanı sıra Anadolu başta olmak üzere toplumsal temaları da işleyen şair, "Camdeviren" ve "Deli Ozan" takma adlarıyla mizahi şiirler de yazdı.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Orhan Şaik Gökyay
B) Faruk Nafiz Çamlıbel
C) Ahmet Kutsi Tecer
D) Kemalettin Kamu
E) Arif Nihat Asya

Cevap: B

SORU 2:

I. Şiire aruzla başlamışlardır.
II. Süslü ve sanatlı bir dil kullanmışlardır.
III. Anadolu'yu ve Anadolu insanını coşkuyla anlatmışlardır.
IV. Nazım birimi olarak dörtlük kullanmışlardır.
V. Özellikle Ziya Gökalp'ten etkilenerek Millî Edebiyata yönelmişlerdir.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde Beş Hececiler ile ilgili bir bilgi yanlışı yapılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Cevap: B

SORU 3:

Aşağıdakilerden hangisi Faruk Nafiz Çamlıbel'in farklı türdeki bir eseridir?

A) Yayla Kartalı
B) Gönülden Gönüle
C) Suda Halkalar
D) Dinle Neyden
E) Çoban Çeşmesi

Cevap: A